

Følge denne omkom der i Landdistrikterne aarlig 0,30 af 1,000 Mænd; ifølge den af Direktør Lugen efter den svenske Kommissions Oplysninger udarbejdede Tabel over Ulykkestilfælde blandt Arbejderne i Jordbrug døde 0,48 af 1,000 Arbejdere, saa Forskjellen er ikke stor.

Seg har imidlertid sluttet mig til de andre Medlemmer af Udvalget med Hensyn til Lovforslagets Bestemmelser om de saakaldte tekniske eller industrielle Virksomheder, der ere forbundne med særlig Fare, idet jeg erkjender, at der i Sagens Natur er en Del, der taler for disse Forslag og herved ikke udelukker fremtidige Forslag om Arbeidernes Sikring mod de økonomiske Følger af heldbrædsødelæggende Virksomhed. Men en Betingelse maa det være, at Virksomheden ikke blot er farlig, men ogsaa at den er af en saadan Art, at Udgiften kan lægges til Produktionsomkostningerne, og fremfor Alt er det nødvendigt, at der er en bestemt Adskillelse mellem Arbeids giver og Arbejder. Ingen af disse Betingelser er tilstede ved Landbruget. Virksomheden er ikke særlig farlig, hvorom jeg henviser til det af mig tidligere Anførte, og Udgiften skal efter Lovforslaget ikke lægges paa Produktionsomkostningerne, men lignedes paa Hartkornet ligesom andre Hartkornsskatter. Det kan ikke nægtes, at dette er praktisk, men man er helt borte fra Principet; Gartneren, der har lidet Hartkorn, men holder mange Folt, svarer f. Ex. en Ubetydelighed; Husmanden, der maasse aldrig har Andre i sin Tjeneste, svarer Afgift, men faar selv ingen Erstatning, hvis han kommer til Skade.

Men hvad der efter min Mening afgjørende taler imod at anvende Lovforslaget paa Landbruget, er den Omstændighed, at der ikke findes nogen bestemt Adskillelse mellem Arbejder og Arbeids giver. Husmanden f. Ex. arbejder snart for sig selv, snart for en Anden; det Samme gjælder de mindre Gartnere; en Brøndergraver arbejder snart for egen Regning med leiede Folt, snart hos Eieren som en anden Arbeidsmand; dette gjælder ogsaa de smaa Haandværkere paa Landet, snart arbejde de

paa egen Regning i Afford med tiltagne Gjælpere, snart for Dagløn osv. Men herved fremkommer en Ordning, som vil være forstyrrende for Retsfølelsen. Naar man forlader det ovenfor fremhævede Princip, som kun passer i de store industrielle Virksomheder, vil det i det Hele taget være uundgaeligt, at man kommer til Resultater, som ere uforstaaelige for den funde Sands. Naar t. Ex. en Arbejder i en Andens Tjeneste tjører en Bogn og kommer til Skade, fordi Hestene løbe løbsk, faar han Erstatning; hvis en anden Arbejder møder Bognen, stopper Hestene og derved kommer til Skade, faar han ingen Erstatning. Naar En, der er i en Andens Arbejde, ved Uforsigtighed kommer til at foraarsage Ildsvaade, og derved kommer til Skade, faar han Erstatning; hvis en Anden passerer forbi og kommer til Skade ved at ville slukke Ilden, faar han ingen Erstatning. Om man end nok saa meget vil theoretisk kunne begrunde en saadan Ordning, vil den for de Fleste fremtræde som en uforstaaelig Uretfærdighed, og der vil nødvendigvis blive reist Krav paa, at Alle, i alt Fald alle Ubemlede, skulle have Erstatning. Vi maa derfor gøre os det klart, at dette bliver den nødvendige Følge af Loven, og den økonomiske Betydning heraf kan ikke overses. Heller ikke kunne de, der ere beredte til senere at gaa saa vidt, slaa sig til Ro med, at man foreløbig kan bevilge det Mindre, som Lovforslaget foreslaar; thi hvis dette, hvad jeg mener, strax fremtræder som en Uretfærdighed, gaar det naturligvis ikke an først at vedtage det og siden at rette det. Jeg foreslaar derfor, at Lovforslagets Bestemmelser om Landbrug osv. udgaa, og bemærker kun, at naar jeg har tiltraadt Forslagets Bestemmelser om den industrielle Virksomhed, er det kun med Forbehold, forsaavidt det ovenfor fremhævede Grundprincip ikke passer paa alt det Nævnte, men jeg har anset det for unyttigt at stille detaillerede Endringsforslag i saa Henseende.

Til § 1 har jeg stillet det Forslag, at „forsørgelsesberettiget“ skal udgaa. Naar Udgifterne nemlig betragtes som en Del af Produktionsomkostningerne, er det ligegyldigt, om